

FIȘA DISCIPLINEI
Istoria Bizanțului
Anul universitar 2025-2026

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj Napoca
1.2. Facultatea	Facultatea de Istorie și Filosofie
1.3. Departamentul	Departamentul de istorie medievală, premodernă și istoria artei
1.4. Domeniul de studii	Istorie
1.5. Ciclul de studii	Licență
1.6. Programul de studii / Calificarea	Istorie
1.7. Forma de învățământ	Învățământ la distanță

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei		Istoria Bizanțului				Codul disciplinei	HLR1203	
2.2. Titularul activităților de curs – Coordonatorul de disciplină				Conf. univ. dr. Radu Mârza				
2.3. Titularul activităților de seminar / laborator / proiect – tutorele				-				
2.4. Anul de studiu	I	2.5. Semestrul	II	2.6. Tipul de evaluare	E	2.7. Regimul disciplinei	Conținut	Felul disciplinei DF
							Obligativitate	Obligatorie/OB

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână – forma cu frecvență	2	din care: 3.2. curs	2	2		3.3. seminar/ laborator/ proiect	0
3.4. Total ore pe semestru – forma Învățământ la distanță	1 2 5	din care: 3.5. SI	97	AI=Nr. ore curs IF x nr. săptămâni	14	3.6. AT + TC + AA	14
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)							97 ore
3.5.1. Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)							35
3.5.2. Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren							35
3.5.3. Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri							20
3.5.4. Tutoriat (consiliere profesională)							2
3.5.5. Examinări							2
3.5.6. Alte activități							3
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)	97						
3.8. Total ore pe semestru (număr ECTS x 25 de ore)	12 5						
3.9. Numărul de credite	5						

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	-
4.2. de competențe	-

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Platforma MsTeams a UBB
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului/ proiectului	-

6. Competențe

6.1 Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	Regăsirea informației despre trecutul istoric. - Stabilirea faptelor istorice pe baza informațiilor din izvoare și din afara izvoarelor. - Prezentarea orală și scrisă, în limba programului de studii și într-o limbă de circulație internațională, a cunoștințelor de specialitate. - Prezentarea orală (cu suport tehnic vizual) și scrisă a unui fapt istoric oarecare, în condiții prestabilite. - Utilizarea la un nivel de bază a metodelor specifice unei științe auxiliare a istoriei (paleografie chirilică/slavă/latină etc., epigrafie). - Utilizarea conceptelor și a metodelor de bază ale cel puțin unei alte științe sociale sau umaniste, sau ale unei discipline de graniță între istorie și alte științe (sociologia, antropologia, istoria artei, economia, psihologia, filozofia etc.). - Producerea punctuală a unor noi cunoștințe istorice pe baza cunoașterii aprofundate a unei epoci și/sau a unor probleme istorice de complexitate medie.
Competențe transversale	Îndeplinirea la termen, riguroasă și responsabilă, în condiții de eficiență și eficacitate, a sarcinilor profesionale, cu respectarea principiilor eticii activității științifice, aplicarea riguroasă a regulilor de citare și respingerea plagiatului. - Aplicarea tehnicilor de relaționare în grup și de muncă eficientă în echipă, cu asumarea de roluri diverse. - Căutarea, identificarea și utilizarea unor metode și tehnici eficiente de învățare; conștientizarea motivațiilor extrinseci și intrinseci ale învățării continue.

6.2 Rezultatele învățării

Cunoștințe	Studentul cunoaște momentele principale ale istoriei Bizanțului, teorii și concepte, marile procese istorice, personalitățile istoriei bizantine, autorii reprezentativi.
Aptitudini	Studentul este capabil să identifice cronologic anumite momente istorice sau personalități și să facă asocieri între acestea și spațiul geografic bizantin. Poate identifica și defini conceptele și teoriile fundamentale ale istoriei Bizanțului.
Responsabilități și autonomie	Studentul are capacitatea de a înțelege textul unei cărți sau a unui articol de specialitate de istorie a Bizanțului, poate parcurge și înțelege surse istorice bizantine. Poate construi prelegeri de specialitate, dar poate folosi cunoștințele și aptitudinile dobândite și alte contexte profesionale.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1. Obiectivul general al disciplinei	Familiarizarea studenților cu istoria Bizanțului și a spațiului bizantin, precum și cu moștenirea bizantină a popoarelor europene (central- și est-europene).
7.2. Obiectivele specifice	Familiarizarea cu procese istorice care se petrec pe trei continente: Europa, Asia, Africa Înțelegerea proceselor de continuitate de la Imperiul Roman la Imperiul

	<i>Bizantin</i> <i>Cunoașterea marilor tendințe ale istoriei economice, ale comerțului euro-asiatic care se petrec pe teritoriul Imperiului Bizantin</i> <i>Descoperirea identităților naționale, religioase, culturale de pe raza Imperiului Bizantin</i> <i>Importanța istoriei bizantine pentru spațiul românesc</i> <i>Aprofundarea moștenirii Bizanțului în Orient și în Europa (Centrală și de Est)</i> <i>Cunoașterea istoriei Bizanțului ca o istorie à la longue durée, dincolo de limitele cronologice convenționale.</i>
--	---

8. Conținuturi

8.1. AI, SI	Metode de predare	Observații
1. Introducere	Prelegere combinată cu discuții interactive; prezentare powerpoint.	
2. Dezvoltarea studiilor bizantine	--/--	
3. Începuturile Imperiului Bizantin și Constantinopolul	--/--	
4. Teritoriul. Provinciile	--/--	
5. Istoria politică	--/--	
6. Politica externă a Imperiului Bizantin	--/--	
7. Ideologia politică.	--/--	
8. Instituții, structuri sociale, armata, administrația	--/--	
9. Creștinismul răsăritean. Biserica Ortodoxă	--/--	
10. Cultura (limbă, genuri literare, scris istoric)	--/--	
11. Arta și arhitectura	--/--	
12. Moștenirea Imperiului Bizantin	--/--	
13. Moștenirea Imperiului Bizantin în spațiul românesc	--/--	
Bibliografie: Radu Mârza, <i>Istoria Bizanțului (Suport de curs pentru învățământul la distanță)</i>, 2025. Helene Ahrweiler, <i>Ideologia politică a Imperiului Bizantin. Cu o postfață de Nicolae Șerban Tanașoca. Traducere: Cristina Jinga. București, Corint, 2002</i> Nicolae Bănescu, <i>Istoria Imperiului Bizantin. Ediție îngrijită de Tudor Teoteoi. București, Anastasia, 2000-2003</i> Stelian Brezeanu, <i>Istoria Imperiului Bizantin. București, Meronia, 2007.</i> Guglielmo Cavallo (ed.), <i>Omul bizantin. Traducere de Ion Mircea. Postfață de Claudia Tita-Mircea. Iași, Polirom, 2000.</i> S. B. Dașkov, <i>Dicționar de împarați bizantini. Traducere de Viorica Onofrei, Dorin Onofrei. București, Ed. Enciclopedică, 1999.</i> Charles Diehl, <i>Figuri bizantine. Traducere de Ileana Zara. București, Ed. pt. Literatură, 1969.</i> Maria Georgescu, <i>Introducere în cultura bizantină. Târgoviște, Cetatea de Scaun, 2008.</i> eadem, <i>Istoria Bizanțului. Târgoviște, Cetatea de Scaun, 2007.</i> N. Iorga, <i>Bizanț după Bizanț. București, 100+1 Gramar, 2002.</i> Nicolae Iorga, <i>Istoria vieții bizantine. Imperiul și civilizația, după izvoare. București, Ed. Enciclopedică Română, 1974.</i> Anthony Kaldellis, <i>Curiozități bizantine. Povești stranii și fapte surprinzătoare din istoria celui mai ortodox imperiu din lume. Traducere din limba engleză de Gabriel Tudor. București, All, 2021.</i>		

Michel Kaplan, Bizanț. Traducere din lb. franceză Ion Doru Brana. București, Nemira, 2010.

Paul Lemerle, Istoria Bizanțului. Traducere de Nicolae Șerban-Tanașoca. București, Universitas, 1998.

Dimitri Obolensky, Un Commonwealth medieval: Bizanțul. Europa de Răsărit, 500-1453. Traducere: Claudia Dumitriu; postfață: Nicolae-Șerban Tanașoca. București, Corint, 2002.

Nicolae-Șerban Tanașoca, Bizanțul și românii. Eseuri, studii, articole. București, Ed. Fundației Pro, 2003.

Michela Tenace, Creștinismul bizantin. Istorie, teologie, tradiții monastice. Traducere din italiană de Al. Cistelean. Chișinău, Cartier, 2005.

Răzvan Theodorescu, Bizanț, Balcani, Occident la începuturile culturii medievale românești: secolele X-XIV. București, Ed. Academiei, 1974.

Warren Treadgold, O istorie a statului și societății bizantine. Traducere de Mihai-Eugen Avădanei. Ediție îngrijită de Victor Spinei și Bogdan-Petru Maleon, prefață de Victor Spinei. Iași, Institutul European, 2004.

A. A. Vasiliev, Istoria Imperiului Bizantin. Traducere și note de Ionuț-Alexandru Tudorie, Vasile-Adrian Carabă, Sebastian-Laurențiu Nazăru. Studiu introductiv de Ionuț-Alexandru Tudorie. Iași, Polirom, 2010.

8.3. TC	Metode de transmitere a informației	Observații
Lucrare de verificare 1: Geografia Imperiului Bizantin	Microsoft Teams	
Lucrare de verificare 2: Ideologia imperială	Microsoft Teams	

Bibliografie:

Radu Mârza, Istoria Bizanțului (Suport de curs pentru învățământul la distanță), 2025.

Michel Kaplan, Bizanț. Traducere din lb. franceză Ion Doru Brana. București, Nemira, 2010.

Helene Ahrweiler, Ideologia politică a Imperiului Bizantin. Cu o postfață de Nicolae Șerban Tanașoca. Traducere: Cristina Jinga. București, Corint, 2002

8.4. AA	Metode de predare-învățare	Observații

Bibliografie:

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunităților epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Disciplina **Istoria Bizanțului** face parte din disciplinele fundamentale pentru pregătirea studentului la Istorie. Ea evidențiază raporturile dintre istoria românească, istoria regională (Europa de Est) și istoria europeană și intercontinentală (Europa, Asia, Africa), oferind perspective integratoare asupra istoriei naționale. Cursul încurajează dezvoltarea abilităților de comunicare: exprimare liberă, coerență, spirit critic în fața informației, a textului scris, dezvoltarea capacității de argumentare a unor idei.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1. Criterii de evaluare	10.2. Metode de evaluare	10.3. Pondere din nota finală
10.4. AI, SI	Participarea la examen	Răspuns oral	50%
10.5. TC / AA	Participarea activă a studenților la curs Parcurgerea bibliografiei de curs	Intervenții în timpul cursului	50%
10.6. Standard minim de performanță Parcurgerea a minim 5 cărți din bibliografia de curs			

Minim o intervenție în discuțiile provocate în timpul cursului sau pe marginea izvoarelor care vor fi discutate la curs.

11. Etichete ODT (Obiective de Dezvoltare Durabilă)

	<i>Nu se aplică</i>
---	---------------------